

DEBRECZENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KUN BÉLA. FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ERDŐS KÁROLY.

Megjelenik
minden héten egyszer
szombaton, egy íven.

↔ Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Kollégium. ↔
Ide kell küldeni a lap szellemi és anyagi ügyeire vonatkozó
minden közleményt, előfizetést, reklamációt és hirdetési díjat.

Előfizetési ár:
egész évre 100 K., félévre
50 K. Egyes szám ára 3 K.

Körlevél

a kőbelbeli gyülekezetek lelkipásztoralhoz és
minden rendű tagjaihoz.

(Szószékből meghirdetendő.)

„Kegyelem néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól!”

A kegyelemre szükségetek van; mert hitünk szerint kegyelemből igazulunk meg. A megigazulást pedig szükségessé teszi gyarló állapotunk, melynél fogva bűn alá rekesztettünk mindnyájan s aki azt mondaná, hogy bűn nélkül való, már e mondásával is bűnösen csalná meg magát. Kegyelem nélkül a lelki jókban nincsen semmi részünk; az Isten kegyelme pedig mindenre elég. A lelki jók elrejtett kincsénél is szorgosabb keresése épen a mostani időkben lehet legszomjabb vágyás, amikor az élet olyan kevés igaz örömet s még kevesebb bizonyosságot ad.

Ebben az isteni kegyelemben bizván, határoztam el magamat, hogy messze útra indulok, mivel közelben elegendő segítség nincsen. Segítségért oda megyek, ahol békesség van. Mert ahol békesség van, ott áldás is van: az áldásból pedig jut a szűkölködőknek legkiváltképp ott, ahol mint Amerikában Istennek lelke által készek is a lelkek az irgalmasság gyakorlására.

Tudván tudjátok, hogy debreczeni kollégiumunk, amelynek nevéhez a magyar nemzeti művelődésnek és a tiszta íge hathatóságának történetéből a legnagyobb érdemek kapcsolódnak, oly anynyira elszegényedett, hogy sem az érdemes ősöknek, sem a jelenvaló nemzedéknek anyagi erejével nem tudja szent kötelességét betölteni. Hasonlatosképpen hanyatlottak meg egyéb központi intézeteink anyagi erői is, nem bírván el a világi javakban magasra emelkedett drágaságot. Ezekben az intézetekben élt a tudományunk és irgalmasságunk. Ha ezek elpusztulnak, elvész a népeket fenntartó tudomány, el az irgalmasság gyakorlása, amely nélkül nincsen Istennek tetsző áldozat. Megyek tehát ezeknek a segítségére kérni, keresni és zörgetni.

Első sorban és mindenképp felett Istentől kérem, nála keresem a segítséget; előmenetelért az Ő kegyelme ajtaján zörgetek. Ebben lehettek én nekem segítségemre. Buzgóságosan könyörögjetelek — kérlek —, hogy végezze el általam: alázatos,

hűséges, gyarló szolgálója által az Úr az ő hasznos és kedves akaratát, mindazoknak megmentésére és megtartására, amelyek az ő dicsőségének szolgálatára rendeltettek anyaszentegyházunk szegénységre jutott intézményeiben.

Köröskörül elrontott, tetejétől talpáig harag és visszavonás mérgetől elfutott hazánk egészségének orvosságai vannak a tiszta hitnek, józan tudománynak, emberbaráti szeretetnek ama menedék házaiban, amelyeket őseink a nemzet jövő nagyágának és az Isten országa hathatós terjedésének szolgálatára építettek. Az ország határfalainak és történelmi oszlopainak leomló romjai eltemették a mezőket, ahol az orvosság balzsamos virágai és fűszerszámai nőttek. Betemették a bányák száját is, ahonnan az alamizsnálkodás meríthette az áldozat filléreit. Ide haza azok között, akik megmaradtunk és az összeszorított határok között bent maradtunk, minden testi és lelki erőnk a békeség kötelékével kell egybekötnünk, mert különben még tovább pusztulunk, veszünk. A nagy történelmi szerencsétlenséget, amelyet a világ igazságtalanságán felül a magunk hánytorgó oktalansága tetézett, nagy és szent lelki erővel lehet megjavítani.

Ezekből a nagy és szent lelki erőkből idáig kevés bizonyosságot láttunk. A harag, gyűlölség, bosszúállás, erőszak semmiképpen nem számítnak ezek közé. Harag, gyűlölség, bosszúállás, erőszak a világ gonoszságához tartoznak, amelyekre az Isten igazsága a búsulás poharát szokta kitölteni büntetésben. Óvjátok tehát magatokat a romlás és gonoszság emez erőitől, amelyek ha diadalmaskodnak, magát a diadalmaskodót pusztítják el előbb-utóbb. Sem a nyáj, sem különösen a pásztorok ne avassátok magatokat felettébb a világ dolgaiba. Ezekben nem tette az Isten országa tagjait osztóvá vagy bíróvá senki sem.

A hitben legyetek állhatatosak, a teherben kintartók, a szenvedésekben tűrők, a szeretetben példaadó, a békességben minden jó utak követői. Így győzni fogtok ott is, ahol nem gondolnátok. A jóval lehet egyedül meggyőzni a gonoszt, mert ha a gonosz ellen gonosz diadalmaskodik: az Isten igazsága megint nem ment előre. Amíg pedig a földi ország az Isten igazságának kezéhez nem adatik a szeretet engedelmisségében és építésében, addig nem lesz boldogságotok.

Vigyázzatok arra is, hogy Istennek a Jézus ál-

tal fiai lévén, fiai vagytok a világosságnak is. Mint világosságnak fiai szabadságra hívatatok. A szabadság azonban ne legyen a ti állhatatlan akaratok hányt-vetett eszköze, hanem olyan törvény, amelyben az igazság szolgálatával kell megállnotok. Már most is látom, hogy a szabadság útjának nyílófélen levő ajtaján a féktelenség próbál betörni. Vigyázzatok, mert most is a féktelenség csapását szenveditek. Már egyszer — nem is olyan régen — így levélben kértelek benneteket, hogy oltalmazzatok meg magatokat ettől a féktelenségtől. Szavaim kevés foganatja nyomán beállott a romlás. Vigyázzatok tehát, — most már somorú példán okulva —, mert különben a második eset gonoszabb lesz az elsőnél.

Mindenek felett a magyar kálvinista egyháznál eltett nemzeti és evangéliumi lelki kincseket őrizzék meg. Ha ezeket hiven őrizitek, hazánk feltámadásának reményét őrizitek.

Ezzel a reménységgel kelek messze útra. Ennek a reménységnek útját próbálom egyengetni azoknak a lelkében is, akiket a mi sorsunk szomorúsága nem nagyon illet. Hűséggel indulok, hűséggel járok és hűséggel térek vissza. Hűséggel mindazokhoz, amelyeket reám, mint egyik első őrállóra biztatok.

Ákár közöttetek vagyok, akár tőletek távol, mindenütt az Isten kezében vagyok. Ő látja és vezérli útamat. Reá bízom magamat is, reá bízlak titeket is. Bizonytal tudom, hogy hitem meg nem szégyenít.

„Legyetek jó egészségben. Épüljétek. Vigasztaltassatok meg. Egy értelemben legyetek.”

„Az én szeretetem mindnyájatokkal a Jézus Krisztusban.”

Debreczen, 1922 május 2.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

Dr. Baltazár Dezső búcsúvétele.

A) A presbiteriumban.

Nagy József főgondnok beszéde.

Igen tisztelt presbitérium!

Főtiszteletű és Méltóságos Püspök Úr!

Mindnyájan jól méltóztatnak tudni azt — a mai napra kitűzött tárgyalandó ügyeinek sorrendjében is szerepel — hogy főtiszteletű püspök úr a napokban hosszabb időre Amerikába utazik.

Méltóztassék megengedni Főtiszteletű uram, hogy akkor, mikor Méltóságod saját elhatározásából érettünk, egyházunkért és az ezzel kapcsolatos közérdekért egy nagyon hosszú útra indulásra készen áll, Méltóságodhoz, a Főtiszteletű úrhoz, mint főpásztorához minden tagjában annyira ragaszkodó presbitérium nevében, egy pár búcsú szót szóljak.

Szavakban alig kifejezhető hálára vagyunk kötelezve azért, hogy Méltóságod önszántából arra a nem minden veszély nélkül való nagy és fáradságos útra vállalkozott azért, mert látta azt, hogy nagy egyházi kulturális intézményeink, amelyek évszázadokon keresztül nemzeti ideáljaink valóra váltásában, igaz magyar kálvinista hitünk meg-

tartásában elsőrendű szerepet töltöttek be, az idők járatának felettünk való megnehezülése következtében fenntartó erejükben megapadtak és amikor meggyőződött arról, hogy minden eddig elképzelhető segélyakció ezeknek a nagy múltú intézményeknek anyagi talpraállítására nem elégséges, végre amikor beszélgetéseink során, de hivatalos felszólalásában is igen sokszor nagy lelki fájdalommal állapította meg azt az egész magyar kálvinistaságra, sőt az egész magyarságra elszomorító és kétségbeejtő tény, annyi nemes ideát eddig is megvalósító, segíteni vágyó lelkének sugallatát követve elhatározta, hogy minden akadályon és nehézségen — pedig mennyi volt ilyen — áttörve, ezt a lehető egy utat és módot felhasználja, hogy magasztos vágyát — ezeket a tönk szélére jutott intézményeket talpraállítja — megvalósíthassa.

Azok az intézmények örök hálára lesznek kötelezve Főtiszteletű uram iránt és ezek történetében a püspök úr önfeláldozó cselekedete arany betűkkel lesz feljegyezve.

Amidőn most Méltóságodat elbocsátjuk, a jókat, az igazakat, az önzetleneket megsegítő Istent kérjük, áldja meg Méltóságod útját, áldja meg Méltóságod minden lépését, hogy minden reményeinek beteljesedésével térjen vissza hozzánk teljes egészségben, hitében és tetterejében megerősödve, hogy továbbra is legyen az a vezérünk, aki eddig volt, továbbra is szolgálhassa egyházunkat úgy, ahogy eddig szolgálta.

A kegyelem Istene óvja és vezérelje Méltóságodat minden lépésében. Az Isten áldja meg!

Dr. Baltazár Dezső püspök válasza.

Méltóságos Főgondnok Úr! Tisztelt és Szeretett Presbiterium! Arra a szeretetre és bizalomra, amely a debreczeni református egyház presbiteriuma részéről körül övez, minden körülmények között büszke lehetnék; de ezt a nemes érzésemet különösen annak a megállapítása emeli magasra, hogy ezt a szeretetet és bizalmat nekem nem látatlanból előlegezték s nem hivatalból adták, mint az ünneplés virágát szokás; hanem hosszú idők súlyos próbái után. Nehezen jutottam hozzá, mint bányász az aranyhoz; mint hosszú útnak a vándora a végleges szálláshoz; mint koronához az, aki nem királyi vérből születik.

Próbák kiállításának, bizonyágtételek megmutatásának hosszú sora kellett hozzá, hogy megékesíthessen önök részéről az, ami nekem legdrágább: a szeretet. A próbák kiállításának és a bizonyágtételek megmutatásának bőséges alkalmait szolgáltatták a felettünk lezajlott idők. Ha volt bennünk valami arany, volt tűz is bőséggel, ami kiolvassza az aranyat nyilvánvaló látásra belőlünk. A szörnyűségesen nagy idők olyan nagy mértékkel mérték az embereket, hogy könnyűnek találtatni igazán nem volt nehéz.

A nehéz időkben nem a nagy erőnek, nem a nagy tudománynak, hanem a hűségnek voltak különösen kísértései. Az a megbomlás, ami kedvtelve rombolt le mindent, ami régi, jó, hasznos, tisztos és biztos: a hűségnek izent elsősorban is hadat. Mi, akik éreztük, mit jelent az a parancs, hogy a reánk bízottakon híveknek találtassunk: mi gyaláztak, üldözöttek, háborgatottak lettünk. Olyanok, akikkel az emberi orcátlanságnak minden

szabad; olyanok, akiken minden tivornya lélek ostor-csapója csattan; olyanok, mint akiknek palástjához a jezsuita irányzat minden szennyét hozzatörölheti.

Most, amikor messze út előtt búcsút veszek, jogosítottnak érzem magamat a rajtam esett méltatlanságokért ezekkel a kijelentésekkel elégtételt venni; de egyben kijelenteni azt is, hogy mielőtt a nagy fáradság és töredelemmel áldozatra mennek, megbékélek a múltnak minden szenvedésével és megbocsátok minden embereknek, akik vétettek ellenem, nem tudva, hogy mit cselekesznek; de azoknak is, akik tudták: de lelkük gonoszságából nem tudtak mást előhozni, mint gonoszt.

„Az emberek gonoszt gondoltak ellenem; az Isten jóra gondolt fordítani“. Módot adtak reá, hogy legnehezebb, legveszedelmesebb körülmények között, bebörtönzött szabadsággal, folytonos életkockázattal is bebizonyíthassam hűségemet azokhoz a nagy emberi, nemzeti és vallási igazságokhoz, amelyeket, mint a tiszta kálvini világnézet leghívebb letéteményese: a történelmi múltú és hívatottságú debreczeni református egyház képvisel. Se jobbra, se balra nem néztem; félre nem sántáltam; a ma nem másolta meg a tegnapi szavam. Szívem teljességéből szólt a szájam. Mind alkalmas, mind alkalmatlan időben hirdettem a reám bízott igazságokat és teljesítettem a kötelességemet. Pedig sokszor mondták és üzenték nekem is erőszak és halál nyomatékával a fenyegetést, amivel el akarták némitani az apostolokat: hogy t. i. az út, igazság, élet, béke és szeretet Krisztusa nevében ne merjek szólani.

Hogy hű maradhattam, hogy megállhattam s hogy el nem fogyatkozott a halál törei között az életem: azt az Istentől nekem adott kegyelem és lelki erők után annak a hatalmas erőnek köszönhetem, amely a presbiterium és az általa képviselt szent gyülekezet szeretetének, bizalmának, ragaszkodásának, tiszta hitének, hagyományos hűségének és bátorságának fegyvereivel járt tábort körülöttem. Tudom, mivel tartozom egyháznak. Megyek nagy, messze útra, hogy ráadásokkal fizethessem meg a tartozást.

En nyájamért, pásztor- és vezértársaimért, a presbiteriumért a távolban is szüntelen imádkozom. — Kérem, hogy imádkozzanak Önök is én érettem, hogy visszatértemkor az együttes meghallgatás boldogságában láthassuk egymást.

B) A Templomegyesületben.

Koncz Aurélné alelnök beszéde.

Főtiszteletű Püspök Úr!

Messzeszálló fellegek útját követve, a végtelemben révedez tekintetünk s a térbeli távolság háttartalansága megremegteti szívünket, ha arra gondolunk, hogy főtiszteletű Püspök úr nemsokára elhagyja a biztos révet — és a nagy, szürke vizekre száll.

Lelekiszemeink nyomon kísérik az emberi elme csodálatos találmányát, az oceanokat járó hajóóriást, mely távoli, idegen világok üzeneteit viszi és hozza. Imádságos szívünk óhajításai szállnak a légen át a hatalmas gőzös után, mely főtiszteletű Püspök urat, a mi főpásztorunkat, Templomegyesületünk szeretett elnökét biztos hátán hordozza,

hogy elvigye abba a boldog világba, hol nem dúlt a háború s hol nincsenek halálosan megcsonkított országok és pusztuló nemzetek.

Ez a boldog világ talán meg tudja érteni és talán meg fogja érteni az elhagyott, árva magyarság gyászát, a magyar református egyház veszteségét és felénk nyújtja erős és büszke jobbát, hogy felemeljen letiportságunkból...

Ez a remény az, mely főtiszteletű Püspök urat arra indítja, hogy elmenjen, Pál apostollal így szólván: „Semmiel sem gondolok és az én életem sem drága nékem, csak hogy elvégezhessem az én futásomat örömmel és azt a szolgálatot, melyet vettem a Jézustól, hogy bizonyosságot tegyek az Isten kegyelmének evangéliomáról“.

Mi ismerjük ezt a reménységet, ismerjük a Püspök úr bizó lelkét, mely annyiszor megmutatta magát, úgy, ahogyan ugyancsak Pál apostol mondja: „Gyakortavaló utazásban, veszedelemben folyóvizeken, veszedelemben rablók közt, veszedelemben népem között, veszedelemben városban, veszedelemben pusztában, veszedelemben tengeren fáradságban és nyomorúságban, gyakortavaló virrasztásban és naponkinti zaklattásban“.

Mi bizonyosságot teszünk ezen lélek felől és hállával ismerjük el, hogy főtiszteletű Püspök úrnak minden gondolata és minden cselekedete egyházunk javát és erősödését szolgálta. Bizonyosságot tesznek e lélekről a szegények, özvegyek és árvák, akiket mi is ismerünk, akik vigasz és segítség nélkül sohasem távoztak a Püspök úr ajtajától.

És most is illik megtudni mindenkinek, hogy a kockázatos nagy utazás, a hosszú távollét, az elszakadás a legédesebb családi kötelékektől, a fáradság és törődés, a bizonytalan tenger élet veszedelme: mind, mind készséggel és önként vállalt áldozatok egyedül és kizárólag a református egyház s annak intézményei javára.

Hiszen a kegyelemkenyéren sinylődő papi özvegyek és árvák, a hazafias áldozatai folytán anyagi válságba jutott ősi kollégium, a zsúfoltságban fulladozó leánynevelő-intézet, a nagy egyházi célokra létesült „Templomegyesület“ mind-mind segítségért kiáltanak, mely nélkül elvész az is, amit eddig építettünk. És Püspök úr ezt a segítséget akarja hozni és fogja hozni Isten segedelmével.

Püspök úr is azt vallja felejtethetlen húsvéti beszédében Pállal, hogy „jobb adni, mint venni“. Püspök úr is sokszor érezte az „adás“ boldogító érzelmét és most mégis „kérni“ megy, venni, — elfogadni a mások segítségét, mely annyira szükséges épülésünkre!

Fájdalmas és keserves annak elgondolása, hogy a büszke, nagyvitéz magyar nemzet kérni kénytelen, elfogadni a mások könyöradományát!!

Rettenetes sorsunkban csak az vigasztalhat, csak az emelhet fel, hogy minden kincsünket, egyházunk minden javát a hazáért áldoztuk és a hazával együtt veszett el az is.

Megérti ezt a boldog Amerika népe, megérti ezt az amerikai magyarság, melynek szíve visszasír a magyar rögre, a Tisza—Duna tájára, mely abban a boldog, idegen világban is magyarnak vallja magát.

És mi hisszük a Püspök úrral, hogy az amerikai magyarság meg fogja hozni áldozatát a mi magyarságunkért.

Óh, hozza Püspök úr távoli fajrokonaink vigaszát és értékes anyagi áldozatát! És hozza Amerika népének acélos erejét, kitartását, munkabírását és hirdesse ezt nekünk nagy tanulsággal, hogy végre felébredjen és magára ismerjen a fásult magyar, hogy kifejtse tehetségét és ne a mások könyörületességéből, hanem saját erejéből emelkedjék majd ismét oda, hová Isten kegyelme egykor állatta: ör helyünkre az európai keresztyén kultúra bátyatornyán, honnan annyi támadását vertük vissza a pogány keletnek!

Óh! Térjen vissza a Püspök úr erőben, egészségben és hirdesse nekünk az önmagunkba vetett hitet! Példájával világítson, tanítson, erősítsen és virágoztassa fel mindazon intézményeket, melyek Isten dicsőségére létesítettek a mi magyar földünkön!

Aki mindeneket számon tart, az a Püspök úr cselekedeteit is jegyzi — és mi hisszük, hogy a Püspök úr meghallja Jánossal, a szeretet apostolával, a mennyei jelenés szózatát: „Tudom a te dolgaidat, a te szeretetedet és szolgálatodat, hitedet és türemsedet és hogy a te utolsó cselekedeteid is többek az elsőknél”.

Mi, a Templomegyesület tagjai, akik itt egybesereglettünk, hogy Elnök urunktól szívbeli bűcsút vegyünk — és mind, akik itthon maradunk, igyekezni fogunk, hogy távollétében is buzgón sáfárkodjunk a reánk bízottakkal. Hívek leszünk a kevésen, hogy többre bizhassunk ezután.

Forró imádságban kérjük a Mindenható minden áldását a Püspök úr útjára és bizó reménnyel kísérjük hajóját a messi tengeren, mert tudjuk, hogy az Isten lelke most is ott lebeg a vizek felett!

Dr. Baltazár Dezső püspök válasza.

Már a pogány római költő szomorúan mondja: „Donec eris felix, multos numerabis amicos; tempora si fuerint nubila, solus eris”. Amíg jólétben vagy, nem sok barátod van; ha beborul az idő, egyedül maradsz. Ez a szomorú szabály bűsong a Jób ajakán is: „Rokonaim visszahúzódtak, ismerőseim pedig elfelejtkeztek rólam”. Szabály azonban nincs kivétel nélkül. Minél szomorúbb a szabály, a kivétel annál ragyogóbb.

Én egy ilyen ragyogó kivételnek jutottam a birtokába. Debreczen kálvinista társadalma, a civitás ősi lelke, a nagy elődök méltó utódai ajándékoztak meg velem.

Hosszú hónapokon át nagyon beborult felettem, körültem az idő. A magyar történelem tengelye nagyot fordult. Nem lett keletje azoknak az igazságoknak, amelyeket a világosság és szabadság, szeretet és békeség, szerénység és bátorság, munka és tisztesség építő erői képviselnek a világban. Pedig ezeknek az együttes hatása biztosított helyet hazánknak a nyugati művelt államok társaságában. Ez az együttes hatás tette naggyá Debreczent és Debreczen kálvinizmusát. Mivel én ezeket az igazságokat, mint Debreczen nagyságának hagyományos biztosítékait, hiven őriztem, védtem és érvényesítettem, a felfordult világ vihara úgy elszigetelt, hogy elkülönített szabad zsákmánya lettem a fékevesztett erők gonoszságainak.

A szomorú szabály azonban nem telt be rajtam. Elérkeztem odáig, amikor — ha kicsinyhitű lettem volna — kiálthattam volna a fejem felett összezsapni készülő habok közül: „Uram, ments

meg engem, mert elveszek”. Anélkül, hogy kértem, anélkül, hogy kiáltottam, két mentő kéz nyúlt felém. Az egyik erős, bátorító, a másik gyöngéd, vigasztaló. A debreczeni polgárférfiak és polgárnők együttfogó keze. A legborúsabb, legsötétebb időben jöttek hozzám jóságuknak, ragaszkodásuknak derűjével és amaz elhatározásuknak és cselekvésüknek hatalmával, amely a debreczeni kálvinizmus hanyatló sorsát megállította a lejtőn és emelkedő irányba igazította.

Ebből a megmozdult, mély, nagy lehetőségekkel rejtelmes, drága gyöngyös tengerből emelkedett ki a Debreczeni Kálvinisták Templomegyesülete, mint világító torony, amely a múlt minden dicsőségének fényét és a jövő minden reménységének sugarát egyesíti. A Templomegyesület drága gyöngy, amelyet a debreczeni kálvinista öntudat sok megszegényítettetésének, csúfoltatásának, üldöztetésének kinlódó kagylója termelt ki Isten kegyelme folytán csodálatosan. Ez az egyesület lélek. Azért nem lehetett megölni. Pedig a megölésre meg volt a készség.

A vak szemek nem bírták meglátni, az éjszákához szokottak pedig félve látták, hogy a Debreczeni Kálvinisták Templomegyesülete az első irányjelzés, amely az elfelejtett, félremagyarázott, vagy épen meggyalázott emberi, nemzeti és evangéliumi események kultuszához vezet; hogy ez az egyesület újéletre kelése mindazoknak a hagyományoknak, amelyeket a büntetlenül meggyalázott nagytemplom és a barangoló szellem átmeneti tanyájává tett kollégium a magok ősi jelentményében képviselnek.

Fáj, hogy egyidőre nem lehetek közvetlen részese az egyesület életének. De nem szünöm meg a távolból sem hálával és áldással gondolni rá. A hálámat úgy a kezdettől fogva való jóság folytonosságáért, mint a mostani bűcsúzás melegségeért cselekedetekben is igyekszem megbizonyítani. És meg van a reményem, hogy az Isten, kinek aláztos szolgája voltam, vagyok, lesznek s kinek nevében, nevének fegyverével és nevének paizsa alatt indulok az új világba, igyekezetemet sikerrel koronázza. A siker koronájaként, mint látást látom büszke homlokzatával felemelkedni a „Kálvinházat”, amely a debreczeni református egyház régi erejű, régi lelkű, tiszta és áldott új életének tempeloma lesz.

A bűcsúzás eme megható pillanatában vállaljuk el az én az bűcsú textusom mindkét oldalra érvényes kötelezését: „Szép dolog fáradozni a jobban mindenkor és nem csupán, ha köztetek vagyok”. Annyi bizonyos, hogy én ti érettetek fáradozni fogok.

Egyház

Generális visítatio a debreczeni református egyházban.

Jelentés a pénztári ügyek megvizsgálásáról.

(Vége.)

Az előadottak után konkrét javaslataimat a következőkben van szerencsém felsorolni:

1. Méltóztassék elrendelni, hogy a naplónak

nemcsak a kiadási, de a bevételi tételei is egytől-egyig okmányokkal legyenek ellátva.

2. A naplótételek folyószáma külön sorozatban vezettessék a bevételi és külön a kiadási oldalon.

3. A naplótétel-számok azonosak legyenek az okmányok számozásával, amikor az okmányszám feljegyzésére a naplóban eddig alkalmazott külön rovat megszűnik.

4. A bevételi okmányok külön, a kiadásiak külön csomagoltassanak, ami a 2. pont alatt foglalt kívánalomnak természetes folyománya.

5. A naplóban nyitassék meg az értékrovat, melybe úgy az értéknövekedés a bevételi, mint az értékcsökkenés a kiadási oldalon bevezettessék. A vagyonskimutatásban az értékállomány az itt jelentkező eredménnyel legyen ellenőrizve.

6. A pénztári napló eddigi zárási rendszere megszűntével a heti, vagy havi pénztárvizsgálati zárlat eredménye a bevétel és kiadás külön összegezésével, az átvitelnek megfelelő eljárással legyen a naplóba bevezetve, a pénzkészlet mennyisége a tárgyrovatba vezettessék be, úgy, hogy az összeghasábok összegezése megszakítás nélkül, átvitel és áthozatal mellett, a forgalom teljes menetét magába foglalva, az év végéig egyfolytában maradjon.

7. Úgy a bevételi, mint a kiadási tételek számontartására a költségvetési címekkel egyezően, a gazdaság természetének megfelelő rovatokkal ellátott kettős oldalú számlakönyvek nyitassanak. (Khartoték-rendszer.) Ezek a számlakönyvek évi forgalom kerületén lezárás alá, a zárlat eredménye hivatkozási szám mellett vezettessék át a részletes számadásba.

8. Minden évben részletes számadás állíttassék elő, mely a számlakönyvek zárlatát alcímek szerint vegye át s a maga keretében a forgalmat főcímletek szerint zárja.

9. A részletes számadásnak címei szerint megtalált záró összegét — de már a címletek átfutó, vagy valóságos természete szerint tagolva — vegye át az eléggé összevont zárószámadás, mely végül táblázatos kimutatásban alapítványonként sorolja fel a forgalmi eredményt is. Természetes, hogy a 7. és 9. pont alatt jelzett számadásos munkálatok előállításával a most kimutatásnak nevezett munkálat elmarad. A zárószámadás tételei hivatkozási számok mellett igazolva legyenek a részletes számadás adataiból.

10. A kölcsönnél adósok számlakönyvei kötenként, római számmal megjelölve, darabonként elől kezdődő lapszámozással láttassanak el.

11. Újonnan szerkesztendő és nyitandó meg a bérletek számlakönyve, úgy, hogy abban minden egyes bérlő nevének befogadására és a bérleti állomány meghatározására külön-külön lap nyitassék, a bérlet tárgyát körülíró és a bérleti feltételeket tartalmazó kimerítő adatokkal. Itt a bérleti szerződés megerősítésére vonatkozó presbiteriumi végzés száma feljegyzendő.

12. A pénztári alapítványi csoportok nem az abc-ből vett betűkkel, de számjegyekkel jelöltesse meg.

13. A kamatozó előlegek a kamatfizető adósok könyvébe vezettessenek át és ott tartassanak számon.

14. A naplótételek az azon évi számlakönyvelés keretében irattassanak elő.

15. A naplótételek a vagyon-változás termé-

szete szerint az illetékes alapok javára vagy terhére olyan tagolással jussanak naplóra, hogy a számlakönyvben ugyanazon naplótételt ne legyen szükséges többfelé tagolni.

16. A templomi perselyek ellenőrzés mellett nyitassanak fel és állapíttassék meg a persely tartalma, az összeg két egyén ellennyugtája mellett jusson pénztári kezelés alá.

17. Az egyházi pénztár az adakozásra felhívás címe szerint kezelje és számolja el a perselypénzt. Az 1920. és 1921. évekről visszamaradt tápintézeti perselypénzt a presbiterium utalja át a kollégiumi tápintézeti pénztár segélyezésére, legalább 4000 koronában.

18. A részletes számadás alapján előállított zárószámadásból kifejtve állíttassék elő a jövedelemköltség-kimutatás.

19. A számadás kiegészítésére a pénztárban kezelt vagyonról vagyonskimutatás állíttassék elő, mely a különböző vagyonnemeket évvégi állásában mutassa fel. Ugyanebben egybevető hasonlítás vitessék keresztül az előző évi vagyoni állapottal szemben s úgy a gyarapodás, mint az esetleges vagyonapadás ki legyen tüntetve. A vagyonskimutatás mutassa fel a cselekvő állapottal szemben a szenvedő állást is.

20. A részletes számadásban az alcímek tételeivel szemben mutattassék ki a költségvetés megfelelő tétele s az eltérés indokolást nyerjen.

21. A számadás megvizsgálása s a vizsgálatról szóló jelentés készítése a számvevő feladata. Annál fogva, hogy ezt a kötelességet függetlenül teljesíthesse: a számvevői munkakörhöz semmiképen nem tartozó pénztári könyvvezetés munkájától mentessék fel.

22. De ugyanakkor a pénztárnok napi jegyzék vezetésére utasíttassék.

23. A naplót a könyvvezető-ellenőr vezesse, a számlakönyveket pedig arra hivatott pénztári tiszt. A 3 tagból álló pénztári személyzet aztán az évi számadást az ajánlott rendszer szerint ne az év derekán, hanem legalább a második évnegyed első hetében adja most már számvevői vizsgálat alá. A pénztárnok napi jegyzéket vezessen s ennek a napi jegyzéknek és a napló napi zárlatának egyezőségével kapcsolatban állapíttassék meg naponként a pénztári készlet.

24. Hogy a számvevő teendője az év végére ne torlódjék össze: a pénztári hivatal közreműködésével hetenként revíziót végezzen, amikor az okmányokat egyenként tüzetesen elbírálja, a számfejtéseket megvizsgálja s megállapítja, ha vajjon a naplótételek megegyeznek-e az okmányokkal és helyesen számlakönyvezettek-e?

25. A számadás megvizsgálásáról szóló jelentés évenként legkésőbb május 15-re az állandó számvizsgáló-bizottság rendelkezésére bocsátassék.

26. A véletlen pénztári vizsgálat ügye rendeztesse.

Ezek volnának a pénztári kezelés, a könyvvezetés körében keresztül viendő módosítások. E nélkül az ellenőrzés, a megszámloltatás nemcsak nagyon körülményes, de sok tekintetben lehetetlen is.

A jelenlegi hősztiszta kezelés, a fehérkezű pénztárnok vezetése alatt bárminő biztosíték is a károsodás és tévedés ellen; de a messze ismeretlen

jövőre teljességgel nem nyújt garanciát arra nézve, hogy tévedések, károsítások ne következhessek be.

Ajánlom igénytelen javaslataimnak beható mérlegelését s lehető elfogadását. A mai kezelésnek az itt vázolt méretű átalakítása, hogy úgy mondjam, reformja, nem lesz olyan nehéz a valóságban, mint talán egyelőre látszik. S ha annak keresztyül-vitelében esetleg kisegítő szolgálatot tehetek: készséggel állok a nagytiszteletű és nagyságos Presbiterium rendelkezésére.

Debreczen, 1922 március 18.

Kiváló tisztelettel

Rózsa Sándor.

egyházkerületi és kollégiumi pénztárnok
mint a generális vizitáció tagja.

Különfélék

Dr. Baltazar Dezső püspökünk folyó hó 6-án reggel, a nyolc órai gyorsvonattal elindult Amerikába. Egyetemes református egyházunk eme vezérférfia, mint tudjuk, segélykérés végett már március hónapban kívánt kimenni Amerikába, ám akkor útja elé akadály gördült. Azóta az amerikai magyar reformátusság bonyolult helyzete sürgősen szükségessé tette, hogy a félreértésekből eredő zavarokat a konvent egyik elnöke személyesen intézze el. S mivel időközben az út megnyílt, most már püspökünk nemesak mint magánszemély megy segítséget kérni, hanem mint konventi elnök is hivatalosan intézkedni. Debreczenből való távozását egy hétig tartó búcsúzás előzte meg. Április 30-án délelőtt a presbiterium vett tőle búcsút Nagy József főgondnok tolmácsolásában, míg aznap délután 5 órakor a Debreczeni Kálvinisták Templomegyesülete tartott egyszerű, de a lelkek mélyéig ható búcsúünnepélyt. Ezen az ünnepségen Koncz Aurélné úrasszony, a Templomegyesület elnöknője mondotta a búcsú szavakat. Úgy ezt a két szép beszédet, mint püspökünknek azokra adott válaszait lapunkban közöljük. Az indulás napján és órájában a pályaudvaron az őszintén tisztelőnek egész serege vett és intett búcsút a vezérnek. Legyen püspökünk elmenetele áldott s visszajövele örvendetes az Úr kegyelméből!

A debreczeni református főgimnázium 172. sz. „Erő” cserkészcsapata folyó hó 7-én, vasárnap 11 órai kezdettel a Csokonai-színházban ünnepélyes fogadalmótélt tart igen gazdag és élvezetesnek ígérkező műsorral. Az ünnepi beszédet Ravasz Árpád budapesti református főgimnáziumi igazgató, a Magyar Cserkész-szövetség dísztagja fogja tartani, a fogadalmat Karácsony Sándor budapesti főgimnáziumi tanár, cserkészliszt veszi ki.

A kollégiumi igazgató-tanács folyó hó 3-án tartotta ülését, amelyen az elnöklő gróf Degenfeld József főgondnokunk kegyelettel emlékezett meg az igazgató-tanács veszteségeiről: Futó Zoltán es-

peresről, Barcza József főgimnáziumi igazgatóról és Dr. Nagy Zsigmond nyug. főgimnáziumi tanárról. Az igazgató-tanács hat évenként újra alakul s mivel a ciklus ez évi június 30-án lejár, a legközelebbi kerületi közgyűlés fogja az új igazgató-tanácsot egybeállítani. Sem az igazgató-tanácsnak, sem a hét folyamán tartott többi gyűléseknek határozatairól jelentést nem közlünk, mert azok kivétel nélkül csak javaslatok, amelyeknek érvényességéhez az e hó közepén leendő közgyűlés határozata szükséges.

Brouwer Herman heemstedei fiatal holland református lelkipásztor, egyházi életünknek közelebről való megismerése céljából Bihartordán időzik. Résztvett a derecskei egyházmegyei lelkészegyesületi gyűlésen s ott április 24-én előadást tartott a templomban rendezett vallásos estélyen. A Bihartordán tartott s tartandó előadásain és ígérhirdetésén kívül szólott a nagyrábéi és a berettyóújfalui református gyülekezetek tagjaihoz.

Debreczenben 1911-ben végzett tanítók címeket közölnék velem. Sütő Imre Karczag.

A „Tiszaszalkai Református Vegyeskar” április hó 23-án este, erkölcsileg és anyagilag igen szépen sikerült dalestélyt rendezett. A 9 pontból álló műsor betanítása és rendezése Kelemen Gyula lelkipásztor, egyesületi karvezető ügybuzgalmáról, a nép művelése érdekében folytatott fáradhatatlan munkásságáról tanuskodik. Az estély jövedelme 6000 korona volt, mely az egyesület harmoniumának beszerzésére fordítatik.

Lelkeszi korpótlék 1921. évi július—december hónapokról.

Abádszalók Kérészy István 155:36 + 44:64, Ajak 250 + 250, Apagy 500, Almosd 200, Ártánd 200, Bagamér 281:98 + 218:02, Bakonszeg 500, Balmazújváros Molnár Béla 200, Balsa 500, Barabás 400, II—III. korpótlék különbözet 26:40, Báránd 500, Benk 500, Beregdaróc 52:80 I. korptl., Berekbőszörmény 500, Berettyószentmárton 500, Berettyóújfalú 1921 nov. 14-től dec. 31-ig 52:80, Berkesz 400, Besenyőd 500, Beszterecz 376:73 + 123:27, Békés Márk F. 500, Karácsony A. 200, Békéscsaba 400, Békéssámsón 200, Békésszentandrás 200, Biharkeresztes 500, Biharnagybajom 500, Biharugra 1919 július—december 183:47 + 316:53, 1921 július—december 183:47 + 316:53, Bojt 200, Botpalád 200, 1921 nov. 14-től dec. 31-ig I—II. korpótl. különbözet 52:80, Buj 500, Bucsatelep 200, Csaholecz 500, Csaroda 500, Császló 482:65 + 17:35, Csenger 500, Csengersima 400, Csengerújfalú 200, Csorvás 500, Csökmő 1919 július—december 500, 1921 júl.—dec. 500, Czégénydányád 492:45 + 7:55, Dancsháza 400, II—III. korpótlék különbözet 26:40, Darvas 500, Derecske 400, Dévaványa 500, Dombárd 500, Döge 239:37 + 260:63, Encsencs 500, Esztár 212:21 + 287:79, Fábriánháza 1919 júl.—dec. 500, 1921 júl.—dec. 500, Fehérgyarmat 200, Felsőjózsa 400, Fényeslitke 500, Földes 500, Furta 117:03 + 82:97, Fülesd 400, Fülöpös 500, Füzeggyarmat 500, Gáborján 500, Gacsály 200, Gádoros 500, Gáva 400, Gebe 500, Geszt 1919 júl.—dec. 398:86 + 101:14, 1921 júl.—dec. 398:86 + 101:14,

Geszteréd 400, Gégény 162:49 + 337:51, Gulács 400, II—III. korpótlékkülönbözet 26:40, Gyoma Harsányi Pál 500, Répás Pál 200, Györtelek 500, Gyulaháza 500, Nyirgyulaj 400, Gyulavári 200, Gyügye 400, Gyüre 500, Hajdubagos 341:76 + 158:24, Hajduszoboszló Szabó Antal 500, Demjén F. 500, Hajduböszörmény Szolnoky Gerzson 500, Hajduhadház 144:67, Hajdunánás Benkő Lajos 500, Kolozsvári Mihály 1921 nov. 14-től dec. 31-ig 52:80, Hajduszovát 75:35 + 424:65, Henczida 275:20 + 224:80, Hodász 500, Hódmezővásárhely Losonczy Endre 500, Tereh Gyula 500, Györfly József 500, Papp Imre 500, Szeremley Sámuel 500, Hosszúpályi 315:36 + 84:64, 1921 nov. 10-től 1921 dec. 31-ig 28:40, Ibrány 500, Ibrony 200, Ilk 500, Istvándi 500, Jármí 1919 júl.—dec. 500, 1921 júl.—dec. 500, Nyirkarász 200, I—II. korpótlék különbözet 52:80, Karczag Török Vince 500, Kállósemjén 500, Kántorjánosi 500, Kemecse 247:80 + 252:20, Kenderes 60:51 + 439:49, Kék 200, Kékese 500, Kérsemjén 400, Kishodos 400, Kisléta 500, Kislónya 200, Kisnamény 500, Kispalád 143:22 + 356:78, Kisszekerés 500, Kisújszállás Nagy István 500, Kisvarsány 500, Kisvárd 360:09 + 139:91, Kocsord 500, Kokad 79:57 + 420:43, Komádi 500, Komlódtótfalu 200, Konyár 400, Kótaj 500, Körösladány 500, Körösnagyharsány 248:57 + 251:43, Körösszakál 1919 júl.—dec. 400, 1921 júl.—dec. 400, Körösszegapáti 200, Köröstarcsa 1919 júl.—dec. 500, 1921 júl.—dec. 500, Kötegyán 1919 júl.—dec. 500, 1921 júl.—dec. 500, Kuncsorba 499:95 + 0:05, Kunhegyes Maklár Károly 500, Masáth Ferenc 200, Kunmadaras Medgyaszay Gyula 299:26 + 200:74, Lorántháza 500, Lövépetri 1919 júl.—dec. 500, 1921 júl.—dec. 500, Magyarcsanak 424:71 + 75:29, Magyarhomorog 400, Majtis 500, Makó Nagy K. 500, Matolcs 400, II—III. korpótlék különbözet 26:40, Márokpapi 200, Mátészalka 1919 júl.—dec. 102:80 + 397:20, 1921 júl.—dec. 102:80 + 397:20, Mátyus 200, Mezőberény 400, Mezőgyán özv. Ónody Sándorné 340:58 + 159:42, Mezőhegyes 250 + 250, Mezőladány 1912 aug. 28-től dec. 31-ig 138, Mezősas 372:76 + 127:24, Mezőtúr Marjay Károly 200, Csomasz Dezső 500, Mikepércs 500, Méhtelek 1919 júl.—dec. 400, 1920 jan.—jún. 400, 1921 júl.—dec. 400, Mérk 200, Magyar 400, Nagydobos 1919 júl.—dec. 200, 1921 júl.—dec. 200, Nagyecséd 1921 jan.—jún. 500, 1921 júl.—dec. 500, Nagyhodos 461:84 + 36:16, Nagykálló 400, 1921 nov. 14-től 1921 dec. 31-ig 26:40, Nagykereki 56:44 + 443:56, Nagymajlát 500, Nagyrábé 500, Nagyrév 443:24 + 56:76, Nagyszekerés 200, Nagyvarsány 200, I—II. korpótlékkülönbözet 52:80, Nábrád 200, Nádudvar 500, Nyiracsád 392:76 + 107:24, Nyirbátor 195:04 + 304:96, Nyirbogát 500, Nyirbogdány 500, Nyíregyháza 101:17 + 398:83, Nyírgelse 321:18 + 78:82, Nyírjákó 200, Nyírlövő 52:80 I. korpótlék, Nyírmada 200, Nyírmeggyes 500, Nyírmihálydi 1919 júl.—dec. 399:57 + 0:43, 1921 júl.—dec. 399:57 + 0:43, II—III. korpótlékkülönbözet 26:40, Nyírpazony 200, Nyírtét 400, Nyírtura 400, Nagyléta 200, Ófehértó 400, Okány 1919 júl.—dec. 200, 1921 júl.—dec. 200, 1921/22. I. félévi I—II. korpótlékkülönbözet 52:80, Olesva 173:46 + 226:54, Olcsvaapáti 257:84 + 142:16, II—III. korpótlékkülönbözet 1921 XI/14—XII/31-ig 26:40, Ópályi 1920 július—december 500, 1921

júl.—dec. 500, Oros 500, Öcsöd 500, Ór 500, Panyola 200, I—II. korpótlékkülönbözet 52:80, Pap 500, Papos 52:80, Paszab 500, Pátroha 500, Petneháza 52:80, Piricse 500, Pusztatold 200, Ramocsa-háza 200, I—II. korpótlékkülönbözet 52:80, Rákóczipfalva 500, Reformátuskovács-háza 100 + 100, Rétközberencs 1921 jan.—jún. 200, 1921 júl.—dec. 200, I—II. korpt. különbözet 52:80, Rohod 500, Sarkad 1919 júl.—dec. 500, 1921 júl.—dec. 500, Sáp 500, Sáránd 400, Sényő 200, Beregsurány 200, Szabolcs 400, Szabolcsbáka 500, Szabolcsveresmart 244:35 + 155:65, Szakoly 400—, II—III. korpótlékkülönbözet 62:40, Szamoskér 200—, Szamosszeg 400—, Szamosújlak 200—, Szatmárcseke 500—, Szatmárökörítő 150:11 + 349:89, Szeghalom 500—, Szent Papp Lajos 338:57 + 161:43, Böszörményi Jenő 400—, Szentpéterszeg 500—, Szerep 500—, Székely 200—, Tákos 200—, Tetétlen 135:56 + 364:44, Téglás 195:15 + 4:85, Tépe 100— + 100—, Tiszaadony 1921 jan.—június 500—, 1921 júl.—dec. 500—, Tiszabecs 1919 júl.—dec. 400—, 1921 júl.—dec. 400—, Tiszaberczel 38:77, + 461:23, Tiszabездé 52:80, Tiszacsege 1918 július 1—1919 dec. 31-ig 1200—, II—III. korpótlékkülönbözet 26:40, 1921 júl.—dec. 12:25 + 387:75, Tiszadada 200—, Tiszaderzs 317:22 + 182:78, Tiszadob 114:90 + 385:10, Tiszaeszlár 200—, I—II. korpótlék különbözet 52:80, Tiszaföldvár 500—, Tiszafüred 400—, Tiszaigar 222:93 + 277:07, Tiszainoka 500—, Tizsakanyár 500—, Tizsakerecseny 500—, Tizsakóród 200—, Tizsakürt 500—, Tizsalök 400—, Tizsamogyorós 500—, Tizsanagyfalu 500—, Tizzapolgár 200—, Tizsarád 500—, Tizsaroff 167:60 + 232:40, Tizsaszalka 500—, Tizsaszentimre 362:06 + 137:94, Tizsaszentmárton 500—, Tizsaszöllös 1919 jan.—június 200—, 1921 júl.—dec. 200—, Tizsaug 200—, Tizavid 200—, Tizstaberek 1919 júl.—dec. 200—, 1921 júl.—dec. 200—, Tivadar 52:80, Törökszentmiklós Olajos Pál 33:08 + 466:92, Tunyog 500—, Túrkeve Harsányi Sándor 500—, Baja Mihály 400—, Túrricse 500—, Tuzsér 500—, Tyúkód 500—, Újfehértó 400—, Újkenéz 52:80, Újléta 200—, Uszka 400—, Vaja 500—, Vasmegyer 400—, II—III. korpótlék különbözet 26:40, Vámosatya 500—, Vámosoroszi 400—, Vámospércs 52:80, Váncsod 500—, Városnamény 500—, Vencsellő 200—, Vésztő 400—, Zsarolyán 100— + 100—, Zsurk 250— + 250—.

Felkérem a felsorolt egyházak nt. lelkészeit, hogy nyugtáikat szabályszerűen, okmánybélyeggel felszerelve, küldjék el az illetékes *egyházmegyei pénztári hivatalhoz*. Az e. m. pénztárnok urak a kivétel nélkül összegyűjtött nyugtákat összegezett kimutatás mellékletében szíveskedjenek beküldeni az egyházkerületi pénztárhoz. Nyugtalapot nem küldhetünk. Egynegyed iv terjedelmű papíron méltóztatásnak kiállítani a nyugtát, a következő szövegezéssel: Nyugtatvány . . . . . K . . . fillérről, azaz . . . . . amennyit a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium 35,995—1921. sz. a. kelt rendelete értelmében az 19. . . évi . . . hó . . . -ik napjától 19. . . évi . . . hó . . . -ik napjáig terjedő időre lelkészi korpótlék címén a tiszántúli református püspöki hivatal útján az egyházkerületi pénztárból hiány nélkül felvettem.

Kelt . . . . .

. . . . . i református lelkész.

Akinek a részére nemcsak egy félevről jár korpótlék: félevenként külön-külön sziveskedjék a nyugtát kiállítani. A „különbözöt” jelzéssel ellátott tételek csonkaságát az igényjogosultság bejelentésének késedelme okozta. Bélyegtarifa: 50 koronáig 50 fillér, 50 koronán túl 100 koronáig 1 korona, 100 koronán túl 200 koronáig 2 korona, 200 koronán túl 400 koronáig 4 korona, 400 koronán túl 600 koronáig 6 korona, 600 koronán túl 800 koronáig 8 korona, 800 koronán túl 1000 koronáig 10 korona. A bélyeg a nyugta szövegével irandó át, az áthúzás szabálytalanság s az ilyen bélyegű nyugta bérmentellen levélben visszaküldetik. Az e. m. pénztárnok urak már első kézben sziveskedjenek a nyugta szabályos kiállítását ellenőrizni s a szabálytalan nyugtát már onnan visszaküldeni. A bélyeg utólagos felillesztése nincs megengedve.

Debreczen, 1922 május 2.

Rózsa Sándor,
egyházker. pénztárnok.

Pályázat.

A tiszasasi református egyház tanítói állásra pályázatot hirdet.

Javadalma:

1. Készpénz, az egyház pénztárából évnegyedként fizetve, 118 K 59 fillér.
2. Ismétlőiskolások tanításáért 20 K.
3. 46 veka búza és 46 veka árpa az egyháztól.

4. 56.5 liter bor az egyháztól.
5. 11 kocsi galyas fűzfa a községtől.
6. 1 kocsi szalma az egyháztól.
7. 2 öl fa az egyháztól.
8. 5 kat. hold 516 □-öl szántóföld, amely terület 1924. évi szeptember hó 29-ig haszonbérbe van adva, ezen bérlet jelzett ideig megválasztandóra kötelező.

9. 455 □-öl szőlő.

10. Kertváltás 20 K.

Lakás természetben. All: 2 szoba, 1 előszoba, konyha, éléskamrából, istálló és felszer, sertésöl melléképületekkel.

11. Fizetéskiegészítő államsegély törvény szerint. Vízszabályozási járulékot a tanító, állami adót az egyház fizeti.

Kötelességei:

A presbiterium által részére kijelölt osztályok tanítása. A fiú-, vagy leány ismétlő vezetése. Kántortanító akadályoztatása esetén a kántori teendők ellátása. Köteles az egyházi jegyzőséget elváltatása esetén 4 veka búza és 4 akó borért viselni.

Csak férfi tanítók pályázhatnak. Orgonázni tudók és menekültek előnyben részesülnek. Az állás szeptember 1-én foglalandó el. A megváltandó beruházásokra nézve a hevesnagykunsági egyházmegyei beruházási szabályrendelet irányadó. Pályázati határidő május 20. Pályázati kérvények a szükséges okmányokkal felszerelve a református lelkészi hivatalhoz küldendők.

Református egyháztanács.

KONFIRMÁCIÓI AJÁNDÉK!

Most jelent meg dr. Erdős Károly

AZ ÉN VALLÁSOM

című könyve, amely a református vallás multját, jelentőségét, hittanát és erkölcstanát, a kálvinizmusnak a magyar nemzetre gyakorolt hatását és jelenlegi helyzetét adja élvezetes, gyönyörködtető és tanulságos formában. A könyv 128 lap terjedelmű 32.-rét formában.

Minden 10-re 1 ingyen példányt adunk.

Legalkalmasabb ajándék minden református egyháztág részére bármely alkalomból.

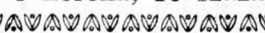
Ára bőrutánzatú papirkötésben, arany nyomással . . . . . 20 K

Egészvásznon kötésben, arany nyomással . . . . . 25 K

Kiadja a „MÉLIUSZ” KÖNYVKERESKEDÉS DEBRECZEN.

Konfirmációi előkészületre nélkülözhetetlen

A DEBRECZENI KONFIRMÁCIÓI KIS KÁTÉ.

Írta: Nagy István, debreczeni református vallástanító-lelkész. A mű gyakorlati értékét bizonyítja az, hogy az első kiadás rövid néhány hónap alatt elfogyott. Az ország minden részében nagy sikerrel használják. Terjedelme 16 nyomtatott oldal. — Ára példányonként 5 korona, 10 százalék árengedménnyel, vagy minden 10 példányra egy ingyen példánnyal.

Különösen ajánljuk már a múlt évben nagy feltűnést keltett szép, csinos és ízléses, kéknymású, bibliai mondásokkal ellátott

Konfirmációi emléklapot,

melynek ára darabonként K 1.30 és 100 drb rendelésnél K 160.—.

Konfirmáltak anyakönyvi íve. Egy ívre 64 név megy. Ára ívenként 5.— korona.

Megrendelhetők a kiadónál: „MÉLIUSZ” Debreczen sz. kir. város és a Tiszántúli Református Egyházker. könyvkereskedésében Debreczen, Ferenc József-utca (Piac-utca) 26. szám.